

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM
Tételcímek a középszintű szóbeli érettségi vizsgára
a 12.A osztály számára (2021)

Magyar nyelv

Kommunikáció

1. A kommunikáció funkciói és típusai
2. A kommunikáció formái: a szóbeliség és az írásbeliség
3. A tömegkommunikáció sajátosságai, műfajai

A magyar nyelv története

4. A nyelvtörténet forrásaiból: kézirásos nyelvemlékek
5. A nyelvújítás lényege és jelentősége
6. A magyar szókészlet rétegei (ősi örökség, idegen eredet)

Ember és nyelvhasználat

7. A nyelv mint jelrendszer
8. Csoportnyelvek, szaknyelvek, rétegnyelvek, hobbinyelvek

A nyelvi szintek

9. A magyar helyesírás rendszerszerűsége
10. A hangkapcsolódási szabályosságok típusai
11. A morféimák, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében
12. A mondat szerkesztettség és mondatfajta szerinti típusai

A szöveg

13. Mindennapi és ismeretterjesztő szövegek nyelvi jellemzői
14. Az elbeszélő, a leíró és az érvelő közlésmód
15. Grammatikai és jelentésbeli kapcsolóelemek a szövegben

A retorika alapjai

16. A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete
17. Az érvelés (tétel, bizonyítás, cáfolat, érv, ellenérv)

Stílus és jelentés

18. A nyelvi jelek csoportjai a hangalak és jelentés viszonya alapján
19. Az alakzatok néhány típusa és stílári szerepe
20. A hivatalos nyelvhasználat kritériumai, kötöttségei

Irodalom

Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők

1. Petőfi Sándor költészetfelfogásának alakulása ars poeticái tükrében
2. Tematikus, szerkezeti és formai változatosság Arany János balladáiban
3. Jellegzetes témák, motívumok, poétikai megoldások Ady Endre világháborús költészetében
4. Babits Mihály költői pályakezdetésének sajátosságai, sokszínűsége
5. Az elbeszélői látásmód és hangnem Kosztolányi Dezső egy regényében (*Pacsirta* vagy *Aranysárkány* vagy *Édes Anna*)
6. Az egyéni és a közösségi számvetés József Attila kései költészetében

Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők

7. Műfaji hagyomány és barokk szemlélet Zrínyi Miklós *Szigeti veszedelem* című eposzában
8. Csokonai Vitéz Mihály költészetének stílus-, műfaj- és formagazdagsága
9. Ciklusszerkezet, tematika, narrációs és kompozíciós megoldások Mikszáth Kálmán *A jó palócok* című novelláskötetében
10. Tudattörténet és társadalomrajz Németh László *Iszony* című regényében
11. Az újklasszicizmus Radnóti Miklós költészetében
12. A groteszk világlátás és ábrázolásmód Örkény István műveiben

Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők

13. Egyéni és történeti emlékezet Borbély Szilárd *Nincstelenek* című regényében

Művek a világirodalomból

14. A *Biblia* jellegzetes műfajai
15. Két epikai vagy két drámai alkotás összehasonlítása a 19. század világirodalmából (szabadon választott művek alapján)
16. A történetmondás és az értelmezés szintjei Mihail Bulgakov *A Mester és Margarita* című regényében

Színház és dráma

17. Az antik görög dráma és színház jellemzői egy szabadon választott mű középpontba állításával
18. Szerkesztésmód és létértelmezés – a drámai költemény műfajának meghatározó szerepe Madách Imre *Az ember tragédiája* című művében

Az irodalom határterületei

19. Irodalmi ellenutópia és filmes adaptációja, pl. Ray Bradbury, George Orwell vagy más szerző választott műve alapján

Regionális kultúra és a határon túli irodalom

20. Az ábrázolásmód sajátosságai Kós Károly *Varju nemzetség* című krónikás regényében vagy Tamási Áron *Ábel a rengetegben* című életképszerű regényében